

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2020 roku

Sz. P.

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00 – 583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

w imieniu Warszawskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Warszawie stanowczo protestuje wobec wprowadzenia ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 695) zmiany ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 374, 567 i 568) poprzez dodanie w art. 15x ust. 1 pkt 3 i 4 na podstawie, których pracodawca m.in. w podmiocie leczniczym może w czasie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii zobowiązać pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy w zakładzie lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, z wyłączeniem art. 151⁵ §2 zdanie drugie k.p. oraz polecić pracownikowi realizowanie prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.

Wprowadzenie powyższej nowelizacji to nic innego jak wyrażenie zgody aby kierownicy podmiotów leczniczych nakazali osobom wykonującym zawody medyczne, w tym pielęgniarkom i położnym, wykonywanie pracy oraz pozostawanie w gotowości do jej wykonywania w bliżej nieprzewidzianym wymiarze czasu i bez poszanowania prawa do odpoczynku. Dodatkowo realizowanie prawa do odpoczynku - przyjmując, że będzie miało to miejsce - w przypadku woli pracodawcy może być realizowane np. na terenie zakładu pracy, a zatem pielęgniarki i położne mogą przebywać w podmiotach leczniczych przez nieokreślony czas.

Powyższa nowelizacja, wprowadzona bez jakiegokolwiek konsultacji z samorządem pielęgniarek i położnych, nie może i nie zasługuje na uznanie i winna być uchylona bez zbędnej zwłoki jako niezgodna z gwarancjami konstytucyjnymi.

Art. 66 Konstytucji RP przyznaje każdemu prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz prawo do dni wolnych od pracy i płatnych urlopów „1. *Każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa. 2. Pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów; maksymalne normy czasu pracy określa ustawa.*”

Przedmiotem ochrony powyższych praw jest życie i zdrowie osoby wykonującej pracę. Przestrzeganie tych praw stanowi zaś obowiązek powszechny i stawia pracodawcę w pozycji publicznoprawnej. Jednocześnie ochrona życia i zdrowia poprzez zapewnienie odpowiednich warunków pracy jest prawem socjalnym a zatem to państwo bezpośrednio czy też poprzez obowiązki stawiane pracodawcom bierze na siebie gwarancję życia i zdrowia w związku z wykonywaniem pracy.

Przywołany artykuł Konstytucji RP, choć w swojej treści odsyła do ustawy, zawiera gwarancje konstytucyjne, które podlegają kontroli w zakresie istoty tych praw. Powyższe stanowisko potwierdził Trybunał Konstytucyjny, odnosząc się do znaczenia prawnego komentowanego artykułu i wskazując, że *"znaczenie prawne art. 66 (i innych podobnych przepisów) rysuje się natomiast w płaszczyźnie negatywnych obowiązków ustawodawcy, bo polega na wskazaniu mu pewnych minimalnych obowiązków. Innymi słowy, jeżeli regulacja ustawowa zjeżdża poniżej pewnego minimum ochrony i doprowadzi do sytuacji, gdy dane prawo zostanie wydrążone z rzeczywistej treści, to – choćby w oparciu o zakaz naruszania "istoty" praw i wolności (art. 31 ust. 3 zd. 2) – będzie można postawić takiej regulacji zarzut niekonstytucyjności"* (wyr. TK z 24.10.2000 r., K 12/00, OTK 2000, Nr 7, poz. 255).

Nie można określić udzielenia pracodawcy prawa do wyznaczania wedle własnego uznania wymiaru czasu pozostawiania w gotowości przez pracownika przy jednoczesnym braku zachowania prawa do odpoczynku, czy też prawa do nakazania spędzenia czasu przewidzianego na odpoczynek we wskazanym przez pracodawcę miejscu np. zakładzie pracy, inaczej niż pogwałceniem istoty praw wyrażonych w art. 66 Konstytucji RP.

Ta sytuacja winna prowadzić do jak najszybszego wyeliminowania przyjętej nowelizacji art. 15x ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Niezależnie od powyższego, wskazać należy, że nie przewidziano żadnej gratyfikacji dla pracowników, którzy mają zostać poddani reżimowi przedmiotowej nowelizacji. Niestety, nie sposób nie odnotować, że nakładanie coraz dalej idących obowiązków na osoby wykonujące zawody medyczne bez uzyskiwania ich zgody i jednocześnie absolutne pomijanie kwestii ekwiwalentów lub rekompensat finansowych na ich rzecz staje się w czasach epidemii normą w działaniach władzy ustawodawczej i wykonawczej. Normą zasługującą jedynie na krytykę. Sytuacja jaka panuje w naszym kraju, nie zapominając o jej wyjątkowości i trudzie z nią związanym, nie usprawiedliwia arbitralnego nakładania na osoby wykonujące zawody medyczne, w tym pielęgniarki i położne niespotykanych dotychczas rygorów, z którymi wiąże się naruszenie ich praw obywatelskich.

Wprowadzona nowelizacja nie jest również zrozumiała wobec składanych przez Pana i członków Rady Ministrów komunikatów społecznych, iż czas już wprowadzonych ograniczeń praw i swobód obywatelskich zmierza do końca. Nie od dziś słyszę również w mediach publicznych o braku potrzeby wprowadzanie w Polsce stanu nadzwyczajnego bowiem wiązałoby się to z niepotrzebnymi nakazami i ograniczeniami dla obywateli.

Panie Premierze, uprzejmie informuję, że dla pielęgniarek i położnych stan nadzwyczajny już został wprowadzony.

Dlatego też wystosowując niniejszy protest liczę na zrozumienie przez Pana sytuacji, w której postawił Pan pielęgniarki i położne. Liczę, że odrzuci Pan myśl o usprawiedliwieniu epidemią ograniczenia praw moich koleżanek i kolegów z samorządu zawodowego w sposób nieracjonalny i nie znajdujący uzasadnienia. Liczę, że

zrozumie Pan, iż nakazywanie pielęgniarcom i położnym pracy ponad siły oraz zabranianie im powrotu do domów, do rodzin, jest nie tylko dalece wątpliwe prawnie ale i wątpliwe moralnie.

Będę zobowiązana za pilne zajęcie przez Pana stanowiska.

Z poważaniem
Anna Dudzińska
Przewodnicząca Okręgowej Rady
Warszawskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych

Do wiadomości:

1. Pan Adam Bodnar Rzecznik Praw Obywatelskich
/Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa/
2. Pan Wiesław Łyszczek Główny Inspektor Pracy
/Państwowa Inspekcja Pracy Główny Inspektorat Pracy, ul. Barska 28/30, 02 – 315 Warszawa/
3. Pani Marlena Małag Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00 – 513 Warszawa/
4. Pan Łukasz Szumowski Minister Zdrowia
/Ministerstwo Zdrowia, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa/